

Education and Career Transition of Athletes: A Comparative Analysis of Former and Current Athletes in Slovakia

Vzdelávanie a kariérny prechod športovcov: komparatívna analýza bývalých a aktívnych športovcov na Slovensku

Autori: Michal Varmus, Roman Adámik, Michal Šarlák, Jana Rádiková, Radovan Bryndza, Andrej Oršula

Autori sa zaoberajú problematikou kariérnych dráh športovcov a výzvami, ktoré sprevádzajú ich prechod z profesionálneho športu do civilného pracovného života. Tento prechod je často spojený so stratou identity, zmenou sociálneho statusu a potrebou redefinovať osobné aj profesijné ciele. Štúdia sa zameriava najmä na úlohu vzdelávania, rozvoj digitálnych zručností a využívanie moderných technológií pri príprave športovcov na obdobie po ukončení kariéry.

Hlavným cieľom výskumu bolo porovnať skúsenosti a postoje aktívnych a bývalých športovcov k príprave na ukončenie športovej kariéry, so zameraním na význam vzdelávania, pripravenosť na civilné zamestnanie a využiteľnosť zručností nadobudnutých v športe.

Metodológia

Výskum mal **kvalitatívny charakter** a bol realizovaný prostredníctvom **štruktúrovaných rozhovorov**. Výskumnú vzorku tvorilo 44 respondentov, z toho 14 bývalých športovcov a 30 aktívnych športovcov. Kritériom zaradenia bolo, že šport tvoril časť ich príjmu, bez ohľadu na športové odvetvie či výkonnostnú úroveň.

Rozhovory prebiehali v období február – apríl 2025, osobne aj online (Messenger, Instagram, WhatsApp). Zameriavali sa na:

- pripravenosť na ukončenie kariéry,
- význam vzdelávania počas športovej kariéry,
- podmienky vzdelávania,
- reflexiu kariérneho prechodu,
- identifikáciu prenositeľných zručností.

Dáta boli analyzované pomocou **kvalitatívnej obsahovej analýzy**, s tematickým kódovaním podporeným nástrojmi umelej inteligencie.

Výsledky

Výskumné otázky a odpovede

Otázka Zameranie		Odpoveď
V1	Sú aktívni športovci lepšie pripravení na ukončenie kariéry než bývalí?	Áno. Aktívni športovci plánujú prechod skôr a systematickejšie.

Otázka	Zameranie	Odpoveď
V2	Aký význam má vzdelávanie počas športovej kariéry?	Kľúčový – uľahčuje vstup na trh práce a znižuje neistotu.
V3	Sú zručnosti získané v športe využiteľné aj mimo športu?	Áno, sú univerzálne aplikovateľné v civilnom zamestnaní.

Hypotézy a výsledky

Hypotéza	Znenie	Výsledok
H1	Aktívni športovci deklarujú vyššiu mieru pripravenosti na ukončenie kariéry než bývalí.	Potvrdené
H2	Vzdelávanie počas kariéry je kľúčovým faktorom plynulého kariérneho prechodu.	Potvrdené
H3	Športovci vnímajú zručnosti získané v športe ako univerzálne využiteľné.	Potvrdené

Hlavné zistenia

Výsledky ukazujú, že **aktívni športovci sú výrazne proaktívnejší** v plánovaní života po kariére než bývalí športovci, ktorí často riešili prechod až po jej ukončení. Vzdelávanie sa ukázalo ako rozhodujúci faktor úspešnej adaptácie – najmä oblasti ako manažment, psychológia, IT, financie a koučing.

Aktívni športovci častejšie využívajú **online vzdelávanie, flexibilné študijné plány a digitálne technológie**, zatiaľ čo bývalí športovci retrospektívne hodnotia nedostatok vzdelania ako bariéru. Obe skupiny sa zhodli na vysokej hodnote prenositeľných zručností, najmä disciplíny, vytrvalosti, tímovej práce a cieľovej orientácie, pričom rozdiely sa prejavili len v ich hierarchii podľa fázy kariéry.

Štúdia potvrdzuje, že **vzdelávanie, dlhodobé plánovanie a rozvoj digitálnych kompetencií** sú kľúčové pre úspešný prechod športovcov do civilného pracovného života. Aktívni športovci sú dnes lepšie pripravení než ich predchodcovia, najmä vďaka flexibilnejším formám vzdelávania a väčšej dostupnosti digitálnych nástrojov. Autori zdôrazňujú potrebu systematickej podpory duálnej kariéry a prepojenia športu, vzdelávania a kariérneho poradenstva, aby sa minimalizovali negatívne dopady ukončenia športovej kariéry a podporil dlhodobý profesijný rozvoj športovcov.